Норуот күүһэ - көмүөл күүһэ!

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата * 1935 сыл алтыныһы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1998 с.
Ыам ыйын
26
күнэ
оптуорунньук
№ 58 (8434)

"Тыл - омук баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр суверенная бырааптаах."

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

ХАЛААН УУТА... ХАНТАН, ХАЬАН?..

ПАВОДКОВАЙ КОМИССИЯ:
2-16-32, 2-13-78

ЫАМ ЫЙЫН 24 КҮНЭ. 8.50. Уу 7 см түстэ. **10. 57.** 2 Хомустаах баһылыга уу түһүүтэ мөлтөх, дьиэ-уот ууга турар, подстанция ууга турар, гуманитарнай көмө кэтэһэбит диэн телефоннаата, бензин кэрдөөтө. **14.50.** Нам селотун даһаптатыгар эвакуацияламмыт дьоҥҥо гуманитарнай көмө биэрэ тураллар. **18.36.** Арбыҥҥа уу таһыма биир кэм турар, 116 киһи хаалла, вертолет күүтэллэр диэн иһитиннэрдилэр.

ЫАМ ЫЙЫН 25 КҮНЭ. 8.00. Хатырыктан нэһилиэк аннынан уу 75 см түстэ, муус хамсаабакка турар диэн эттилэр. **8.15.** Хатырык аллараа ыаллара уота суох олорбуттара төрдус күннэрэ буолла. **10.10.** Көбөкөнтөн иһитиннэрдилэр: уу эбиплэн баран биир кэм турар.

Ыам ыйын 25 күнүнээҕи туругунан Партизан 80 сырыһыана ууга барбыт, олохтоохтору 1 Хомустаах, Партизан уонна айылҕа харыстабылын комитетын мотуорунай лодкаларынан көһөрбүттэр. Үөдэйгэ, Граф Бизрэгэр, Арбыҥҥа, 2 Хомустаахха, Түбэҕэ сибээс суох. Уу ыйбыт бары нэһилиэктэригэр паводковай комиссия чилиэннэрэ быыстала суох үлэлииллэр. Дьону көһөрүү Партизаҥҥа, Арбыҥҥа уонна Граф Бизрэгэр ыараханнык барда, дьон баайдарын-дуолларын хаапларан барыахтарын бэҕэрбаттар. Бу ыарахан, алдьархайдаах күннэргэ милиция, ГАИ үлэһиттэрэ дьону уһугунарыыга, таһыыга улахан көмөҥү оҥордулар. ЯПАП салайааччыта Афанасьев В.П., НПУ автобуһун суоппара, Аппааны суоппара Софронов Н. уо. д. а. дьону таһыыга көмөлөрүн бэлиэтиибит.

Биһиги улууспут балаһыанньатын Президент, Правительство ыйыталаһа, билсэ олороллор. Ол курдук, М.Е.Николаев бэйэтинэн телефоннуу сылдьыбыт, Правительство председателин 1 солбуйааччы Назаров С.Н. эмиэ телефоннаан балаһыанньаны ыйыталаспыт; Россия Ыксаллаах быһыыга -майгыга министерствотын бэрэстэбитэлэ генерал-майор Ляшенко кыттыыны ылбыт. Дьону көһөрүүгэ Депутатскайтан уонна Хаандыгаттан икки вертолет кэлэн көмөлөспүттэр.

Ыам ыйын 24 күнүнээҕи туругунан 107 ынах сүөһү, 134 сылгы, 12 сибиинньэ өлбүт. 952 обьект ууга былдьаммыт, 893 олорор дьиэ ууга барбыт, 66,9 км суол алдьаммыт. 1477 ыал— 5777 киһи эвакуацияламмыт, 3005 киһи быыһаммыт. Дьону ерүһүйүүгэ 105 тыһ. солк. көрүлүннэ, 235 техника үлэлээтэ. Билигин халаан уута аҕалбыт алдьархайын чуолкайдааһын үлэтэ салгыы барар.

АҔЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

♦ Кытылга баар баа-һыналар үгүстэрэ ууга былдьанна. «Кэскил» баһынай хаһаайыстыбата (сал. Кузьмин А.А.) хапһыста рассадалаах улахан теплицатыгар уу киллэрдэ. Онон быыһыыр үлэлэр, көрүү-истии ыытыллар. Техника өрөмүөнэнэр.

♦ Улуус оскуолаларыгар тиһэх чуованнар лыҥкынаатылар. Ыам ыйын 25 күнүгэр I Хомустаах, Хамаҕаттаа, Нам 1 №-дээх политехническэй о.д.а. оскуолаларыгар бу бырааһыньык ыытылына. Онтон уу ылбыт бөһүөлэктэрин оскуолаларыгар бүтэһик чуоран ый бүтүүтүгэр көһөрүлүннэ.

♦ Намнааҕы АЗС-ка билигин АИ-93 бензин суох. Онно эппиттэринэн бензиннээх танкердар Жатайга иһэллэр. Сабаҕалаан бэс ыйын 1 күнүгэр нефтебазаҕа кэлэ эрэ тарҕатыллыахтаах.

♦ Бу күннэргэ «Артек саһарҕалара» оҕолор хордарын I-кы Аан дойдутаағы фестивалларыгар кыттыбыт уолаттарбыт кэллилэр. Онон ыраны себүлүүр Нам I сүһүөх начальнай, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 3-5 кылааһын 26 үөрэнэччилэриттэн турар хор ситиһиилээхтик кытынна. Манна Белоруссия, Казахстан, Украина уонна Крым республикатын оҕолорун хордара ыллаатылар. Киниэри биллиилээх хормейстердартан, композитордартан састааптаах компетентнай жюри сыаналаата. Оҕолор күнгэ сыламнаан, бассейнга сөтүөлээн, фруктанан аһылыктанан, элбэҕи билэн-көрөн астына-дуоһуйа сыныаннылар.

♦ Республикаҕа биллэр хомус ууһа, НПУ преподавателэ И.Н.Готовцев бэс ыйын 1 күнүгэр Австрия Мольн куораттыгар ыытыллар варган (хомус) III-с Аан дойдутаағы конгреһыгар кытта бараары сылдьар. Кини бу конгресс иһинэн ыытыллар хомус уустарын конкурсугар кыттыа.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ ААҔААЧЧЫЛАРБЫТ!

Муус устар иккис ажарыттан кини, республикатааҕы уонна олохтоох бэчээккэ 1998 сыл иккис ажарыгар сурутуу ыытыллар. Хаһыаттарга уонна сурунаалларга сурутуу федеральнай-почтовай сибээс бары отделениеларыгар уонна общественнай тарҕатааччылар нөҥүө туох да хааччаҕа суох барар.

"Энсиэли" хаһыакка сурутуу сыната: 6 ыйга — 74 солк. 40 кэп., 3 ыйга — 37 солк. 20 кэп., 1 ыйга — 12 солк. 40 кэп.

Ф. СП-1

АБОНЕМЕНТ на газету / журнал **54889** (индекс издания)

ЭНСИЭЛИ Количество комплектов

на 19___ год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА

ПВ | место | ан-тер | на газету / журнал **54889** (индекс издания)

ЭНСИЭЛИ

Стоимость | подписки | переадресовки ___руб.___коп. ___руб.___коп. Количество комплектов:

на 19___ год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия, инициалы)

«САЫС — 98»
ДЬААРБАҤКА ПРОГРАММАТА:

Буолар сирэ:
Нам с., палаточнай городок.
Күнэ-дьыла:
ыам ыйын 29 күнэ, сарсыарда 11 ч.
Кыттыыны ылаллар:
Дьокуускай куораттан «Якутптицепром», «Сахабулт», «Сахапродсбыт», Ботаническай сад.

11.30. Торжественнай чаана. ТХУ начальнига Сысолятин Г.П. тыл этиитэ.

12 ч. Концерт. «Мичээр» ансамбль, «Хатыҥчаан» бөлөх кыттыыны ылаллар.

14 ч. Спортивнай күрэхтэһиилэр.

Саха Республикатын Президенин Дьаһалтатын салайааччыта
Е.П. ЖИРКОВ

ФЕДЕРАЦИЯНЫ КЫТТА СЫҺЫАН КӨДЬҮҮСТЭЭХ БУОЛАРА ЭРЭЙИЛЛЭР

Республика Правительствотын муус устар бүтүүтүнээҕи мунньаҕар биир сүрүн боппуруоһунан бастакы кварталлааҕы бюджеты барыллааһын туолуутун ырытыы буолла.

Бюджет дохуоттаах чааһын толоруу үс сүрүн суолларыттан бу кэм устата биллэр-көстөр киирии нолуок хомуурун суотугар эрэ ситиһилиннэ. Нолуоктан дохуот 572,3 мөл. солк.-га, ол эбэтэр былырыыҥҥы дьыл туһааннаах кэмин 87 %-гар тэҥнэстэ. (Россия-Саха алмаастара) компанияттан куортам төлөбүрүн тохсунньу-муус устар ыйдарынааҕы оперативнай былаанын 9 %-гар эрэ тэҥнээх үп киирдэ. Былырыыҥҥы дьыл бастакы кварталыгар 224,7 млрд. солк ылбыт эбит буоллахпытына, быйыл 40,9 мөл. солк. (саҥа харчынан) эрэ киллэриннибит. Трансферт харчыта, ол эбэтэр Регионнары үбүнэн-харчынан өйөбүл федеральнай фондатыттан сокуонунан бигэргэммит федеральнай бюджекка сөп түбэһиннэрэн киириэхтээх үп былааннаммытыттан түөрт гыммыт бииринээҕэр кыра кэллэ.

Правительство чилиэннэрин сытыы уонна ис хоһоонноох ырытыһыыларын кэнниттэн, үөскээбит балаһыанньа сыанабылын кытта дьоһуннаах тэрээһин үлэ былаанын киллэрэн, уураах ылынылынна. Ордук улахан мөккүөр ороскуот политикатын бюджетнай киириилэр аччааһыннарын тенденциятыгар сөп түбэһиннэрии миэрэлэрин тула турда. Бу дьаһаллары олоххо киллэриини үп политикатын лаппа кытаатыннарыы диэн өйдүөххэ наада.

Президент М.Е.Николаев федеральнай бюджет кыахтарын республика туһатыгар тардыыга, Саха сирэ федеральнай анал программаларга кыттыытын, производственнай объектары, социальнай-культурнай мероприятиелары федерация министерстволарынан уонна ведомстволарынан үбүлэтиини кэҥэтиигэ анаммыт дьайыылаах миэрэлэри ыларга сорук туруорбута. Бу үлэни ыытыыга балай эмэ кыахтар бааллар — республика Правительствота С.В.Кириенко баһылыктаах саҥардыллыбыт федеральнай Правительствоны кытары көдьүүстээх сыһыаны олохтуура эрэйиллэр. Ааспыт сылларга федеральнай былааһы кытта сыһыан бары ыйааһына Президент М.Е.Николаевка уонна үп министерствотыгар сүктэриллэн кэлбит эбит буоллаҕына, үүнэн турар кэмҥэ Правительство саҥа салалтатыттан уонна састаабыттан биллэр-көстөр хамсааһын, Экономика министерствотыттан дьаныардаах үлэ эрэйиллэр. Ити федеральнай таһымҥа үгэс курдук ураты суолталаах үп министерствотын таһынан Экономика министерствотын боломуочуйалара биллэрдик күүһүрдүллүбүтүн кытта сибээстээх. Биллэн турар, ити күүһүрдүү өссө да урукку Союз Госпланын кыаҕыгар, таһымыгар тэҥнэспэт. Ол гынан баран, финансовай политиканы былааннааһын уонна, бэл, ыйдааҕы лимиттэри түҥэтии федеральнай Экономика министерствотыгар сүктэрилиннэ. Бу сорук оҥкулун иһинэн биһиги Экономикабыт министерствота республика интэриэстэрин күөмчүлээһиҥҥэ баһылыыр-көһүлүүр оруолланар.

Билигин биһиги министерстволарбыт уонна салаа-салаа структураларбыт республикаҕа анаммыт федеральнай бюджетнай средстволары ылары ситиһэр соруктаах федеральнай структуралары кытары чопчу үлэни ыытыахтаах кэмнэрэ кэлэн турар. Ааспыт сыл сааһыттан ыла 1998 сылга республика 2 млрд. 956,9 мөл. солк. суумалаах Российскай Федерация бюджетын суотугар 33 федеральнай анал программаҕа уонна аадырыстаммыт инвестиционнай программаҕа кыттыһар сайаапката түһэриллибитэ. Ылыныллыбыт (1998 сыллааҕы федеральнай бюджет туһунан(сокуон түмүгүнэн республика федеральнай бюджет 141,2 мөл. суумалаах 9 федеральнай анал программатыгар уонна 5 аадырыстаммыт инвестиционнай программатыгар кыттыһара бигэргэннэ. РФ Экономикаҕа министерствота биллэрбитинэн өссө 4 Олорор дьиэни тутуу федеральнай аналлаах программа үбэ ситэри чуолкайдана илик, ону таһынан республика быһа холуйан 190 мөл. солк. суумалаах сайаапкатыгар хардарыта сөбүлэһии ыытыллыыта түмүктэнэн эрэр. 1998 сылга республика министерстволарын уонна ведомстволарын өртүттэн сайаапкалары түһэрии уонна олору көмүскээһин таһыма сарбылынна диэн бэлиэтиэххэ наада. Ыйыллыбыт үбү-харчыны федеральнай хааһынаттан бэйэҕэ ылыы республика туһатыгар биллэр-көстөр эбилик буолуох этэ.

Министерстволар, ону кытта экономическай структуралар ыытар үлэлэрин көдьүүһүн Президент республикаҕа тардыллыбыт үп таһымыттан, федеральнай программаларга кыттыыны кэҥэтииттэн көрөн сыаналыаҕа. 1997 сылга республика 680 млрд. солк. уопсай суумалаах (быйылгы дьыллааҕар икки төгүлүнэн улахан) 20 федеральнай анал программаҕа уонна 4 аадырыстаммыт инвестиционнай программаҕа сөбүлэсиһэн кыттара ситиһиллибитэ. Республикаҕа дьиҥ киириитэ ити сууматтан 231,1 млрд. солк. тэҥнэспитэ. Республика балаһыанньатын быйыл былырыыҥҥытааҕар итинник таҥнары түһүүтэ Правительство ааспыт састаабын бу хайысхаҕа мөлтөх үлэтинэн уонна федеральнай киин хоччорхой сыһыанынан быһаарыллар. Сарбыйыллыбыт бюджетнай программалардаах министерстволар уонна ведомстволар салайааччылара республика федерация үлэтигэр-хамнаһыгар кыттыытын чөлүгэр түһэриигэ анаммыт быһаарыылаах дьайыылары ылыналлара эрэйиллэр. Президент Дьаһалтатын экономикаҕа, үпкэ уонна валютнай ресурсаларга управлениетын сыанабылынан республика 128 федеральнай анал программаттан уонна аадырыстаммыт инвестиционнай программаттан 65-гэр кыттыһар толору кыахтаах.

Өссө улахан суолтаны республика министерстволара, салаалара уонна объектара кэлэн иһэр 1999 сыл федеральнай бюджетнай программаларыгар, федеральнай бюджет ыстатыйаларыгар, федеральнай фондаларга даҕаны кыттыыларыгар бэлэмнэнии ылар. Тустаах сайаапкалары хомуйан хайы-үйэ түһэрбит Экономика министерствотын дьайыыларыгар атын интэриэстээх структуралар күүстэрэ-күдэхтэрэ эбиллиэхтээх. Бу үлэҕэ Правительство чопчу сыал туруорунан, хас биирдии салайааччы соругун чуолкайдыахтаах. Ситиһиллибит кирбии таһымыттан көрдөрүү намтыа суохтаах, баҕар, үрдүөн да сөп.

Биллэн турар, трансферт 1996-1997 сыллардааҕы таһымын сыал туруорунан ситиһии олус ыарахан үлэ. Боппуруоһу федеральнай Правительствоҕа, Государственнай Думаҕа эрэ дьаныардаахтык туруорсуунан муҥурдаммакка, трансфертар уустук системаларын уонна методикаларын тупсарар саҥа сайыннарыылаах быһаарыыны булуу эрэйиллэр. Маны атын хотугу регионнардыын холбоһон, соҕотох республика эрэ туһатыгар буолбакка, Россия Хотугу сирин барытын интэриэһиттэн таҕыстахпытына ситиһэр кыахтаахпыт. Республика социальнай-экономическай уонна үпхарчы өртүнэн балаһыанньата уустугуруох хайысхаланыыта бу олус суолталаах улахан соругу быһаарар хардыылары эрэйэр. Трансферт республикаҕа бэриллэр өлүүтүн улаатыннарыы барылын, мин санаабар, быйылгы дьыл 1 млрд. 440 мөл. солк. сууматыгар холоон, 2 млрд. солк. таһымҥа тутуохха сөп.

Республика федеральнай фондаларга кыттар кыахтарын чопчулаан, холобур быһыытынан федеральнай суол-иис фондатын көрүөҕүҥ. 1996 сыллаах бюджекка бигэргэммитин быһыытынан республика федеральнай суол-иис фондатыгар өлүүтэ 23,14 млрд. солк.-га, ол эбэтэр субвенция уопсай сууматын 0,43 %-гар тэҥнэспитэ. Быйылгы дьыл республика өлүүтэ бу фондаҕа 15 мөл. саҥа солк.-га, ол эбэтэр субвенция уопсай сууматын 0,2 %-гар эрэ тэҥнэстэ. Сорох ыаллыы регионнар сылтан сыл балаһыанньаларын бөҕөргөтүнэн иһэр эбит буоллахтарына, биһиги республикабыт уопсай фондаттан үбүнэн-харчынан ылар суумата да, бырыһыанынан өлүүтэ да аччаатылар. 1996 сыллаахха Бурятия республикатыгар федеральнай суол-иис программатыттан 33,8 млрд. солк. көрүллүбүт буоллаҕына, 1998 сылга 104,5 мөл. саҥа солк.-га тэҥнэстэ. Хабаровскай кыраай 1996 сыллаахха бу фондаттан 46,5 млрд. солк. ылары ситиспит буоллаҕына, 1998 сыл кини өлүүтэ 415 мөл. солк.-га тиийэ улаатта. Хайа да ааҕааччы кинилэр суоллара биһиэннэринээҕэр куһаҕан туруктаах эбэтэр суол кинилэргэ дойдуга саамай улахан сирдээх-уоттаах Саха сиринээҕэр ордук наада диэн бигэргэтиһэ барыа суоҕа дии саныыбын.

Республика федеральнай бюджетнай программаларга кыттыытын 25-тэн 50 программаҕа тиийэ кэҥэтиэххэ сөп. Урут ситиһиллибит республика федеральнай анал программаларыгар кыттыытын сөбүлэһиннэриллибит уонна бигэргэммит сыллааҕы 680 млрд-даах таһымын аахсан туран, федеральнай бюджетнай үбү-харчыны тардыы уопсай сууматын 700 мөл.-тэн 1 млрд саҥа солк.-га тиийиэхтээх диэн холуйуохха сөп.

Российскай Федерация уонна республика кыттыгас дьаһайар үлэтин-хамнаһын кытта сибээстээх боломуочуйалаах хас биирдии министерство, хас биирдии ведомство, хас биирдии салаа 1999 сыллаах тустаах федеральнай анал программаларга уонна аадырыстаммыт инвестиционнай программаларга кыттан, республика интэриэһин туруорсан, үбү-харчыны үмүрү тардыах кэриҥнээхтэр.

1999 сыл дойдуга хайдах буолар да, мин көрөрбүнэн, 2000 да, 2001 да сыл эмиэ оннук буолуохтара. Ити санаам Россия Президенин ыйыытынан федеральнай Правительство орто болдьохтоох былааннааһын боппуруостарын ырытан эрэриттэн тахсар. Бастакы итинник кэминэн 1999-2001 сыллар быһаарылыннылар. Биһиги республикабыт Правительствота уонна министерстволара, атын да экономическай структуралара бу дьыл федеральнай уонна салаа программаларга кыттыыга дьаныардарын ууран, биллэр-көстөр түмүктэри ситиһэллэриттэн республикабыт федеральнай Правительствоны кытары сыһыана туруктаах уонна көдьүүстээх буолара тутулуктаныа.

ДЬОҺУН ОЛОХ

Биир дойдулаахпыт, Нам улууһун Ытык киһитэ Гоголев Н.А. 1959 с. университеты бүтэрээт да, история кафедратыгар хааллараллыбыта. Онтон ыла номнуо түөрт уонча сыл ааһа оҕуста...

Николай Антонович аспирантураны профессор Г.П.Башарин салайыытынан бүтэрбитэ. «Саха сиригэр электрификация сайдыытын историята. 1920-1950 сс.» темаҕа диссертациятын көмүскээн, исторической наука кандидатынан буолбута. 30-ча араас научнай, научнай-популярнай үлэлэри суруйда, ол иһигэр «Былыргы Греция» үөрэнэр пособиены.

СГУ доцена историко-филологическай, кэлин историко-юридическай факультеттарга деканнаабыта, СГУ үөрэххэ проректорыгар тиийэ үүммүтэ. Гоголев Н.А. быһаччы кыттыытынан Саха сиригэр үрдүк үөрэх сайдыытын концепциятын сүрүн хайысхалара оҥоһуллубута. Ону таһынан педагогическай факультет, Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын института (билигин ЯГТХА) аһыллыбыттара.

Николай Антонович өссө студенныыр сылларыттан көҥүл тустуунан умсугуйан дьарыктаммыта. ССРС спордун маастара, Саха АССР 7 төгүллээх, Сибиир, Дальнай Восток үс төгүллээх чемпиона, сахалартан аан бастакынан 1962 с. РСФСР чемпионун аатын ылбыта.

Н.А.Гоголев университеты идэлэрин эгкилэ суох баһылаабыт специалистар бүтэрэллэригэр өйүн-санаатын, эрчимин, олоҕун анаабыта уонна спортивнай ситиһиилэрэ сыаналанан «Саха АССР физическэй культуратын үтүөлээх үлэһитэ», «СР норуотун үөрэҕириитин үтүөлээх үлэһитэ» бочуоттаах ааттар иҥэриллибиттэрэ, ону таһынан үгүс наҕараадалардаах. Үс созывка куорат Сэбиэтин депутатынан талыллан үлэлээбитэ.

Дьоһун олохтоох учуонай, профессор Гоголев Н.А. билигин даҕаны университекка история уонна этнология кафедратыгар үлэлиир, бу күннэргэ 60 сааһын бэлиэтээтэ. Кэргэнэ Александра Николаевна Дьокуускайдааҕы пединститут старшай преподавателэ. Оҕолоро төрөппүттэрин утумнаатылар. Андрей СГУ научнай сотрудника, оттон Ольга Москваҕа олорор, аспирантураҕа үөрэнэр. Кини АХШ уонна Канада институтугар научнай сотрудниктынан үлэлиир.

Н. ПЕТРОВ,
«НАМ» түмсүү салайааччыта.
Дьокуускай к.

Мин манных этиилээхпин

АВТОБУСТАР РАСПИСАНИЕЛАРЫН БЭРЭЭДЭКТИЭХХЭ

Кэлин сылларга Намтан Дьокуускайга автобустар сылдьыбаккалар нэһилиэнньэ улаханнык эрэйдэммитэ. Хата биирдиилээн массыыналаахтар дьону таһан күүс-көмө буолбуттара.

Быйыл сааскыттан Нам-Дьокуускай-Нам маршрутунан рейсэбэй автобустар чэпчэки сыанаҕа сылдьан, бу ыарахан кэмҥэ нэһилиэнньэҕэ улахан чэпчэтиини оҥордулар. Ол иһин айанньыттар махталларын ыллыылар.

Абыраллаах автобустарбыт расписаниелара үгүс дьон наадыйыытыгар сөп түбэспэт. Онуоха ордук Намтан үөрэнэр студеннар эрэйдэнэллэр. Холобурга, субуотатааҕы расписаниены ылан көрүөххэ. Бу күн Дьокуускайтан бастакы автобус 15 чааска хоҥнор. Онтон бүтэһик 17 чааска Намныыр. Ити үөрэммэт дьон сырыыларыгар бука табыгастаах буолуо. Онтон студеннары ылаҥ көрдөххө букатын атын. Субуота күн студент аймах үөрэҕин кэнниттэн дойдутун былдьаһар. Ити күн эбиэттэн киэһэ үөрэнэр сорох оҕолор 18 чаас 30 мүн. бүтэллэр. Онон кинилэр субуотаҕа уонна өрөбүлгэ сынньаналлар. Студеннар билигин дьиэлэригэр тахсар инниттэн бээтинсэ күн кэлин заняниеларыттан күрүүргэ күһэллэллэр. Итиннэ олоҕуран мин манных этиилээхпин. Автобус субуотаҕа сарсыарда 11 чаастан Намныыра эбитэ буоллар, студент үөрэҕиттэн күрээбэккэ, эбэтэр ыарахан сыанаҕа «тачкаланан» барыан кэриэтэ, 11 чаастаах автобуһунан холкутук дьиэлиэ этэ. Эбэтэр бээтинсэҕэ тиһэх рейсэни Дьокуускайтан 19 чааска ыытыахха. Оччотугар дьон-сэргэ үлэлээн, үөрэнэн бүтэн, наҕыл соҕустук дойдутун суолун быһыа этэ.

Аны дойдубутугар тахсыбыт дьон өрөбүл күн төннөр кыһалҕалаахпыт. Ити күн автобус күн ортотугар, 14 чааска куораттыыр. Ити биллэн турар олус эрдэ. Баскыһыанньаҕа киэһэ 17 чааска барара ордук табыгастаах.

Аны билигин урукку курдук суоппардар автобуһу толору киһини ылбаттар. Ол иһин билиэттэн маппыттар хаалар түбэлтэлэрэ үгүс. Билиэт аҕыйаҕа айанньыттар мөккүһүүлэрин, үтүрүһүүлэрин үөскэтэр. Онон ордук өрөбүл инниниэҕи уонна өрөбүл күннэргэ кыаллар буоллаҕына маршрукка сылдьар автобустар ахсааннарын элбэтэр наада.

Айанньыттар туруорсууларын учуоттаан туһааннаах тэрилтэлэр автобус сырыытын уларыталларыгар эрэллээхпит.

Юрий ОКОҤЕШНИКОВ,
СГУ журналистикаҕа салаатын II-с курсун студена.

ТЕХНИЧЕСКЭЙ КӨРҮҮ: СЭРЭТИҺЭН БҮТТҮБҮТ...

Тракторданга, самоходнай техникаҕа, трактор прицептэригэр сыллааҕы техническэй көрүү салгыы барар.

Тыа хаһаайыстыбатын үлэлэрин былдьаһыктаах кэмнэрэ тирээн кэллилэр. Ол үрдүнэн харчы суоҕар сигэнэн кыайан техникабытын бэлэмнээбэтибит диэн куотуна сатыыр салайааччылар хаһаайыстыбаларыгар техническэй көрүү барбакка турар.

Ол курдук «Кыһыл сухаһыт» (Сивцев Н.Н.), Аммосов аатынан ПК (Павлов Д.С.), «Чокуос» БХ (Слепцов Н.П.), «Күндүл» БХ (Соловьев А.П.) техническэй көрүүнү бара иликтэр.

Булгуччулаах государственнай регистрацияттан куотуна сатыыр хаһаайыстыбалар, табаарыстыбалар уонна тэрилтэлэр салайааччылара аҕыйаҕа суохтар. Ол курдук ордук Көбөкөн нэһилиэгэр (баһылык Потапов В.Е.) дьаһалта ДТ-75 маркалаах бульдозера регистрацията суох хаһыс да сылын сүүрэр. Бу нэһилиэктэн «Аргыс» БХ (Лукинов К.К.) МТЗ, ЮМЗ трактордара «Сарлы» (Панаев Г.Н.) Т-25 трактора, «Харыйалаах» ПК (Бурнашев А.М.), «Эрэл-97» БХ (Сивцев М.Б.), «Лена» БХ (Бочкарев Н.М.), «Тыылыыма» БХ (Федорова Е.С.), Бурнашев Н.Н. хаһаайыстыбалара трактордара регистрацияны бара иликтэр.

Хатырык нэһилиэгиттэн Обутов И.И., Түбэ нэһилиэгиттэн «Түбэ» ПХ (Дьяконов Г.Д.), «Кытыл» БХ (Дьяконов А.Д.), Никольскайтан «Мутукча» (Нератов Н.Е.), «Сотус» БХ (Герасимов И.И.), «Истэр» БХ (Бережнев И.И.) трактордарын регистрациялыы иликтэр.

Административнай кэһиилэргэ сокуоннар кодекстарын 114 ыстатыйатын 1 чааһын ирдэбилинэн регистрацията суох транспортнай техниканы туһаныыга (тракторы туһаныыга) ыстыраап кээмэйэ баһылыктарга 417 солк. 45 харчыттан 594 солк. 43 харчыга диэри, оттон суоппардарга (трактористарга) 186 солк. 98 харчыга диэри тиийиэн сөбүн өйдүөхтээххит.

Онтон сыллааҕы техническэй көрүүнү барбатах техниканы туһаныыга ыстыраап 18 солк. 89 харчыттан 41 солк. 74 харчыга диэри тиийэр.

Сэрэтиһэн бүттүбүт, онон административнай миэрэлэри эрэ туттарбыт хаалла быһыылаах.

С. СТРУЧКОВ, ГЛАВТЕХНАДЗОР УЛУУСТААҔЫ ИНСПЕКЦИЯТЫН НАЧАЛЬНИГА.

Бу чуолаан Саха сиригэр, саха дьонугар, саҥа өйдөбүл. Урут страховка диэни Госстрахха биэс сыл устата харчы төлөөн ылыллар буолара. Итини тэҥэ дьиэ-уот страховката эҥин баар этэ да улаханнык туһалыыра биллибэт этэ. Өссө сүөһүгэ нолуок диэн баар. Булгуччу бэриллиэхтээх диэн. Ылаллар буолан баран эмиэ сочно туһата суох. Төлөбүр ылан абыранным диир аҕыйах. Оччоҕо бу эмкэ-томко страховка диэн тугуй?

Аһаааччыга информация

ЭМКЭ-ТОМКО СТРАХОВКА ТУҺУНАН

Итинник эридьиэстээх ыйытыктар бука бэрт элбэх тыа киһитин өйүгэр охсуллан ааһаллара буолуо. Төһө кыаллары-нан судургутутан быһаара сатаан көрүүм.

Эппиппит курдук эмкэ-томко булгуччулаах государственнай страховка диэн бу олох саҥа, олус уустук, анаан дьарыктаммат киһиэхэ өйдөммөтө үгүс эйгэ. Чэ, быһата, медицинскэй полис диэн кумааҕыны туппут киһи тэрилтэ эбэтэр государство суотугар страховкаламмытынан ааҕыллар. Ол аата, бу полистаах киһи амбулаторияҕа тастан сылдьан (рецебин эмиттэн утары), эбэтэр балыыһаҕа сытан эмтэнэрэ босхо буолуохтаах. Аны туран бу босхо эмп өҥөлөрө чопчу ирдэбилгэ сөп түбэһэр хаачыстыбалаах буолуохтаахтар. Маны страховкалыыр компания көрөр-истэр, дьаһайар-моһуйар, эмчиттэри кытта аахсар, үлэлиир. Инньэ гынан киниэхэ страховкаламмыт дьон туһа диэн үлэлиир, ирдэбилгэ сөп түбэһэр таһымнаах эмп-том өҥөлөрүнэн туһаналларын ситиһэр. Бу биһиги компаниябыт сүрүн үлэтэ, кыһамньыта. Онон страховкалыыр компания уонна кини полистаах нэһилиэнньэ бииргэ үлэлиэхтээхтэр. Хас биирдии биһиги полистаах киһи кыбыстыбакка-симиттибэккэ биһиэхэ эмп-том өҥөлөрүн туһунан санааларын, араас үөскүүр боппуруостарын биэрэ, быһаарса туруохтаах. Оччоҕуна эрэ бу уустук тиһик туруктаах, дьоҥҥо туһалаах буолуохтаах. Онон страховкалыыр компания уонна полистаах дьоннор нэһилиэнньэ иккиэн кыттыһан балыыһа үлэтин тупсарыахтаахтар. Үөҕүүнэн-хаһыынан буолбакка, үчүгэй үлэтин иһин үбүлээн, көмөлөһөн. Куһаҕанныык, үп-харчы сыһыаннарын нөҥүө кыһарыйан, көннөрөн.

Кылгастык уонна судургутук быһаардахха бу тиһик саамай сүмэтэ, ис дьиҥэ итиннэ сытар. Аан дойду барыта оннук олорор. Манньк биһиги эрэ дойдубутугар хаһан да буола сылдьыбатаҕа. Саҥа үөскээн, дэлэйиэх курдук буолан эрэр.

Аны страховкалар диэннэр бааллар. Медицинскэй страховка тиһигин биир саамай сүрүн, быстыспат өрүттэрэ. Кинилэр араастаахтар. Биһиги компаниябыт — 100 бырыыһыан государство баайа. Онон бу тиһиккэ государственнай таһымнаах үлэни ыытар, барсы сырсыбат. Кырыымчык үбү-харчыны сөптөөхтүк уонна туһалаахтык туһанарга дьулуһар оннугу балыыһалартан ирдиир. Холобура, биһиги билэбит — үгүс эмп тэрилтэлэрэ бэриллэр үбү таба туһамматтарыттан аҥарын кэриҥэ атыыгҥа ыһылларын-тоҕулларын. Полистаах ыарыыхтар буоллаҕына бэйэлэрин эмтэрин, астарын-таҥастарын илдьэ сылдьан эмтэнэллэр. Бу төрдүттэн сатаммат, туохха да баппат быһыы. Ыарыыхахтар манньк түбэлтэлэри уталыппакка эрэ биһиэхэ тиэрдиэх кэриҥнээхтэр.

Күн бүгүн республикаҕа 3 эмкэ-томко страховкалыыр компаниялар бааллар: икки коммерческай (Аргысмедстрах уонна Южмедстрах), биир государственнай (Сахамедстрах урукку САПИ-Полис-Медстрах). Президент Ыйааҕын быһыытынан республика нэһилиэнньэтин үлэлээбэт араҥаларын уонна бюджет тэрилтэлэрин Сахамедстрах полистыахтаах. Бу үлэ элбэх мэһэйдэри-моһоллору туораан дьэ тэнийэн эрэр үгүс улуустар дуогабар түһэрсэн үлэлэһэн эрэллэр. Нам улууһун администрациятын баһылыга А.Н.Ядреев эмиэ биһигини кытта дуогабар түһэрсиэхтээх кэпсэтиитэ ыытылла сылдьар. Бу дуогабар илии баттанна да үөһэ этиллибит нэһилиэнньэ араҥалара Сахамедстрахха көһүөхтээхтэр. Бу көһүү биһиги боломуочунайбыт нөҥүө барыахтаах. Кинини киин балыыһа хонтуоратыттан булуоххутун сөп.

Итини тэҥэ бары боппуруостарга компания киин тэрилтэтигэр манньк аадырыска билсиэххитин сөп: Дьокуускай к., Орджоникидзе уул.3, бэһис этээс, Сахамедстрах государственнай медицинскэй страховкалыыр компания. Телефоннарбыт 24-42-38, 24-41-69.

П.ТУМУСОВ
Сахамедстрах ГСМК генеральнай директора.

БИЛЛЭРИИ

Ыам ыйын 28-29 күннэригэр күнүс 2 чаастан Хамаҕатта саха-француз ассоциированнай оскуолата кэлэр 1998-1999 үөрэх сылыгар улуус үөрэнээччилэрин ортотугар баҕалаахтарга французскай, нуучча тылларыгар, математикаҕа тестирование ыытар. Оскуолаҕа ылыллыбыттар интернатынан хааччыллаллар. Билсиһэр телефоннар: 21-3-95, 26-2-44. ***ХСФАО администрацията.***

МАХТАЛ

Биһиги кийииппит Колесова М. Е. күн сириттэн барбыт ыарахан кэммитигэр көмө буолбут аймах-билэ дьоммутугар, 1 Хомустаах дьаһаптатыгар, детсад коллективыгар, инбэлииттэр обществоларыгар, музыкальнай оскуолаҕа, оҕо сайдыытын киинигэр, ветераннар советтарыгар, 6 «а», 5 «а», 2 «а» кылаастар коллективтарыгар, «Нам» УПХ үлэһиттэригэр барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Опоххутугар дьолу-соргуну баҕарабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, эһэтэ, эбэлэрэ, убайдара, эдьиийдэрэ, саҥаһа.

Фельетон

МУҤНААХ ЫНАХТАР МУНЧААРАЛЛАР

Самнархай хотон иһигэр бааллан турар икки ынах кэккэлэһэ сытан, сибигинэһэн кэпсэтэллэр. Маҥаас хара эриэн ынах этэр:

— Быйыл хаар халыҥ, уу-быйаҥ онон төрүт да мэччирэҥнээх сайыны күүтэбин. Күөх от сиэхпин, хонууга көҥүл-босхо мэччийиэхпин олус баҕардым.

Хара эриэн ынах, кэбинэ-кэбинэ этэр:

— Сиир оппут аҕыйаата, олох топпот буоллум...

Маҥаас ынах сүр күүскэ үөһэ тыынна:

— Кыһынын ойбоммутун тэһэн биэрбэккэ эрэйдээтилэр. Уулаах тыһаҕастар, бороскулар аанньа аһаабакка ырыганнаатылар, — төбөтүн илгистэн ылла уонна кэпсээнин салҕаата.— Кэнникинэн иһимүөһүм ыалдьар буолла. Ити ыалларбыт помуойаларын, бөхтөрүн, тимир бааҥкалары, бытыылкалары, истикилээҥкэлэри барар-кэлэр суолбут кытыытыгар, куоһаахха куталлар. Бороскулары, тыһаҕастары «бөх уутун уулаамаҥ» диэн этэ сатыыбын, кэйитэлээн да көрөбүн, олох истибэттэр. Кыыспын Өрүөстээҕи иһэ тар үөн буолбутун өлөрбүттэрэ дии, — диэн баран муннун маска аста, хараҕыттан уу таммалаата...

Чочумча саҥата суох сыттылар. Онтон мин этиим диэбиттии, ыҥыранан баран, хара эриэн ынах саҥарда:

— Быһайын суолга бытыылка алдьаммытыгар атахпын хайа үктээн, уһун сайыны быһа доҕолоҥноон, мэччийэ ыраппатаҕым. Чугас эргин сүөһү илдьи тэпсибитин кирэ сылдьыбытым, хата, хотоҥҥо киирии саҕана дьонум күүскэ аһатан абырааттара, — махтаммыттыы аан диэки көрдө.

— Онтон ити мин уолум Туораах быһайын атаҕар кэнсиэрбэ бааҥкатын «кэтэн» кэбиһэн, эрэй бөҕөтүн көрбүтэ. Ыран, дьүдэйэн күһүн идэһэҕэ сиргэн өлөрбөтөхтөрө, — диэн маҥаас ынах куһаҕан да үчүгэйдээх диэбиттии, төбөтүн хантаччы туттан олоотоото. Ол-бу диэки килээриччи көрбөхтөөн баран:

— Саатар дэриэбинэбит уулуссатын ыраастык туталлара буоллар, ис-үөс, куртах ыарыылара, араас лиистик үөскээһинэ, атах травмата аҕыйыа этэ.

Хара эриэн ынах икки кулгааҕын чөрөҥнөтөн ылла уонна этэр:

— Айдаарыма! Икки атахтаах истиэ. Ырааһы көрөр комиссияҕа ветеринардары быйыл саҥа киллэрбиттэр үһү. Быйыл саас, сайын ырааһырдыы үлэтэ күүскэ бардаҕына сүөһүлэр өлүүлэрэ-сүтүүлэрэ аҕыйыа этэ. Эдэр, ычча т сүөһүлэрбит доруобуйалара мөлтөөтө, — налыйан, сымыйанан кэбиммитинэн барда.

— Таһырдьа чалбах бөҕө. Ириэрдэ. «Помуойа, бөх уутун иһимэҥ» диэн сүөһүлэри барыларын сэрэтиэххэ, буойуохха наада. Нэһилиэк сүөһүлэрэ бары муннньустан уулуссаларга хаамса сылдьан маҥырыахха, айаатыахха наада! — диэн баран маҥаас ынах, санаабын барытын эттим диэбиттии, хотонун тула көрөн ылла.

Сурүйда «истибит» сүөсүһүт.

ОХЛОПКОВ НИКОЛАЙ СЕМЕНОВИЧ

Республика общественноһа ыарахан сүтүктэннэ — 1998 сыл ыам ыйын 20 күнүгэр саха омук үтүөлээх уола уонна патриота, республика бөдөҥ государственнай деятеллэриттэн биирдэстэрэ, Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын талааннаах тэрийээччитэ Николай Семенович Охлопков 70 сааһыгар үктэнэн баран соһумардык өлөн туораата.

Охлопков Н.С. 1929 сыллаахха ыам ыйын 7 күнүгэр Нам оройуонугар дьадаҥы бааһынай кэргэнигэр төрөөбүтэ. Кини үлэтэ 1955 сыллаахха С.М.Киров аатынан Ленинградтааҕы лесотехническэй академия кэнниттэн Өлүөхүмэтээҕи леспромхозка ананыаҕыттан саҕаламмыта.

1960 сылтан үс сыл устатыгар ССКП Якутскайдааҕы обкомугар инструкторынан, промышленнай отдел сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ.

Охлопков Н.С. 1965 сыллаахха ССКП КК иһинээҕи үрдүкү партийнай оскуоланы бүтэрэн баран, ССКП Кэбээйитээҕи райкомун бастакы секретарынан талыллан үлэлээбитэ.

1966 сыллаахха Саха АССР Министрдэрин Советын Председателин солбуйааччынан, онтон 1975 сылтан бастакы солбуйааччынан ананан үлэлээбитэ.

Республика Министрдэрин Советыгар үлэлээбит 23 сыл устатыгар кини республиканскай масштабтаах салайааччы быһыытынан үрдүк профессионализма уонна тэрийэр дьоҕура арылхайдык арыллыбыта.

Республикаҕа тутуу комплексын салаатын салайар кэмигэр биһиэхэ тутуу индустриятын материальнай техническэй базата киэҥ далааһыннаахтык сайынна рыллыбыта, Якутскай, Мирнэй, Нерюнгри куораттарга уонна үгүс тыа сирин оройуоннарыгар бөдөҥ тутуулар тэрилтэлэр аан бастаан тэриллибиттэрэ.

Бу сылларга Бүлүүтээҕи ГЭС, Якутскайдааҕы ГРЭС, Депутатскайдааҕы ГОК тутуулара быһаарыллыбыттара, БАМ-ы, Нерюнгритааҕы территориальнай-производсвеннай комплексы тутуу саҕаламмыта.

Охлопков Н.С. олорбут олоҕо республика, куорат, оройуон общественнай, политическай олохторун кытта быстыспат ситимнээх.

Охлопков Н.С. үгүс сыллаах үтүө суобастаах үлэтин, республика социальнай-экономическай сайдыытыгар түс кылаатын киллэрбитин иһин иккитэ «Бочуот Знага», «Норуоттар доҕордоһуулара» орденнарынан, үгүс медалларынан наҕараадаламмыта, САССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, союзнай суолталаах персональнай пенсионер, Дьокуускай куорат, Нам улууһун бочуоттаах гражданина этэ.

Олохтон үтүө дууһалаах, үрдүк культуралаах, эҥкилэ суох специалист, улахан дьиэ кэргэн аҕата, бастыҥ доҕор барда. Николай Семенович Охлопков туһунан сырдык өйдөбүл Нам улууһун олохтоохторугар, биһиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар өрүү хаалыа.

Нам улууһун дьаһалтата.

ҮӨРЭХХЭ КИИРИЭН БАҔАЛААХ ИНБЭЛИИТТЭРГЭ

Нам улууһун социальнай харалтатын управлениетыгар 1998-99 сс. эдэр инбэлииттэргэ үөрэххэ киириигэ чэпчэтиилээх миэстэлэр кэллилэр:

ПРОФТЕХУЧИЛИЩЕЛАР:

1. Тутуу хайысхалаах техническэй колледж (Дьокуускай). Саха-американскай колледжнай бөлөх (экзамен). Техник-программист (11 кыл.), бухгалтер-экономист (11 кыл.), ЭВМ оператора (9 кыл.)—1-дии миэстэ.

2. Коммерческай лицей (Дьокуускай, уопсайа суох). Бухгалтер-экономист (11 кыл.)—2 миэстэ, гост. хаһаайыстыба специалиһа (11 кыл.), швея-закройщица (9 кыл.)—1-дии миэстэ.

3. Профтехучилище (Граф Биэрэгэ)—1 миэстэ.

4. Социальнай профтехучилище (Чурапчы)—2 миэстэ.

5. Хотугу норуоттар колледжтара (Черкэй б.). Начальнай кылаас учуутала, фермер-организатор—2-лии миэстэ.

6. Үөһээ-Бүлүүтээҕи ПТУ-14. Тулалыыр эйгэ туругун хонтуруоллуур лаборант— 2 миэстэ.

7. Нерюнгритааҕы ПТУ-12. Иистэнньэҥ—2 миэстэ.

8. Жатайдааҕы медицинскэй лицей. Медсестра—2 миэстэ, массажист (харахтарынан мөлтөх инбэлииттэргэ)-12 миэстэ.

ОРТО АНАЛ ҮӨРЭХ ТЭРИЛТЭЛЭРЭ:

1. Дьокуускайдааҕы щкольнай педучилище.Начальнай кылаас учуутала—1 миэстэ.

2. Дьокуускайдааҕы дошкольнай педучилище.-Детсад иитээччитэ—1 миэстэ.

3. Бүлүүтээҕи педучилище—2 миэстэ.

4. Дьокуускайдааҕы медицинскэй колледж. Лечебнэй дьыала, зубоврачебнай—1-дии миэстэ. Сестринскэй дьыала—2 миэстэ.

5. Дьокуускайдааҕы культура колледжа. Традиционнай культура—1 миэстэ.

6. Дьокуускайдааҕы финансовай колледж. Бюджет уонна внебюджетнай учуот—2 миэстэ. Казначейскай дьыала—1 миэстэ.

7. Тыа хаһаайыстыбатын колледжа. Правоведение. Экономист-бухгалтер—1-дии миэстэ.

8. 29 №-дээх идэтийбит профтехучилище-интернат. 9-11 кыл. базаларыгар. Дьокуускай к., Сэргэлээх шоссета, 10. Трикотажнай оҥоһуктары баайааччы. Түүлээх атах таҥаһын тигээччи. Түүттэн уонна тириттэн оҥорон таһаарааччы. Муоска быһааччы. Чэпчэки былаачыйаны тигээччи. ЭВМ үлэтин билэр бухгалтер— 10-нуу миэстэ. Түүлээх бэргэһэни тигиигэ модистка—20 миэстэ.

9. Инбэлииттэри профреабилитациялыыр үөрэтэр-производственнай комбинат. Дьокуускай к., Чкалов уул., 28. 5 ыйдаах курстар: түүлээх бэргэһэни тигэр швея-модистка. Атах таҥаһын тигээччи. Чэпчэки былаачыйаны уонна сабыылаах таҥаһы тигээччи. Түүттэн уонна тириттэн оҥоһуктары хомуйааччы. ЭВМ оператора. Столяр. 10-нуу миэстэ. Үөрэх кэмэ: 1 поток балаҕан ыйын 1 күнүттэн, 2 поток олунньу 1 күнүттэн. Уопсай бэриллибэт.

РЕСПУБЛИКА ТАҺЫГАР ЧЭПЧЭТИИЛЭЭХ МИЭСТЭЛЭР: министерство быһаарыытынан.

1. Москватааҕы институт-интернат (опорнай-двигательнай аппарат ыарыылаахтарга). Правоведение. Экономист. Омук тыла. 1-дии миэстэ.

2. Москватааҕы государственнай искусство института (физическэй уонна сенсорнай туораахтыннаах инбэлииттэргэ). Изобразительнай искусство. Театральнай. 1-дии миэстэ.

3. РФ үлэ уонна социальнай харалта минстерствотын идэтийбит техникум-интернаттара уонна училище-интернаттара.

ИРДЭНИЛЛЭР ДОКУМУОННАР:

Директор (ректор) аатыгар сайабылыанньа.

Орто үөрэх туһунан аттестат.

Инбэлиит буолуутун туһунан МСЭК справката, үөрэххэ рекомендациялаах. Автобиография.

Дьиэ кэргэн туһунан справка.

3х4 алта хаартыска.

Үөрэххэ киириэн баҕалаах инбэлииттэр дьаһалта дьиэтигэр 103 каб. кэлэн билсэргитигэр.

УЛУУСТААҔЫ СОЦ. ХАРАЛТА УПРАВЛЕНИЕТА.

Күндүтүк саныыр убайбыт, аймахпыт Министрдэр Советтарын председателин I-кы солбуйааччынан өр кэмнэргэ үлэлии сылдьыбыт союзнай суолталаах персональнай пенсионер, Нам улууһун уонна Якутскай куорат бочуоттаах гражданина
ОХЛОПКОВ Николай Семенович
ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр Мария Егоровнаҕа уонна оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар, табаарыстарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Намтан Дьяконовтар, Охлопков, Федоровтар, Хамаҕаттаттан Дьяконовтар, Винокуровтар.

Истиҥник саныыр табаарыспытыгар Охлопкова Мария Егоровнаҕа кини таптыыр кэргэнэ
ОХЛОПКОВ Николай Семенович
өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах-билэ дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
В.П.Азарова, Т.И.Трифонова, Терютиннар.

Улуус ветераннарын сэбиэтэ Арбын баһылыгар Ильина Е. П. таптыыр бырааа
БУГАЕВ Григорий Афанасьевич
хомолтолоохтук өлбүтүгэр дириҥ кутурҕанын биллэрэр.

I Хомустаах дьаһалтата, дьахталларын сэбиэтэ, дьаһалта үлэһиттэригэр Никифорова Е.Ф., Васильева С.Д., оҕолоругар аҕалара, эһэлэрэ үлэ, тыыл ветерана
ВАСИЛЬЕВ Дмитрий Иванович
ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Улуустааҕы пенсиянан хааччыйар управление коллектива нач. Ядрихинская К.К., кини дьиэ кэргэнигэр ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, үлэ, тыыл ветерана
ЯДРИХИНСКАЯ Софья Николаевна
уһун ыарахан ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕанын тириэрдэр.

Күндү оҕобут, убайбыт, бырааппыт
ВИНОКУРОВ Анатолий Иванович
бу дьыл ыам ыйын 22 күнүгэр биһиги кэккэбититтэн хомолтолоохтук өлөн туораата. Бары аймахтарбытыгар, чугас дьонноругар курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Ийэтэ, аҕата, убайа, балтылара Винокуровтар.

«Эҥсиэли» хаһыат коллектива редакция урукку үлэһитэ И.И.Винокуровка уонна кини дьиэ кэргэнигэр таптыыр уоллара
ВИНОКУРОВ Анатолий Иванович
хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутурҕанын тириэрдэр.

Сбербаан Намнааҕы отделениетын коллектива үлэ ветерана Винокурова Р.Н. таптыыр оҕото
ВИНОКУРОВ Анатолий Иванович
хомолтолоохтук өлбүтүнэн чугас дьонноругар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Намнааҕы суол учаастагын коллектива, профкома тэрилтэ урукку суоппара
ВИНОКУРОВ Анатолий Иванович
соһумардык өлбүтүнэн бокуонньук дьонноругар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Оскуолаҕа бииргэ үөрэммит доҕорбут
ВИНОКУРОВ Толя
эдэр сааһыгар соһумардык өлбүтүгэр ийэтигэр Розалия Николаевнаҕа, аҕатыгар Иван Иннокентьевичка, бииргэ төрөөбүттэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Кыл. салайааччы Е.И.Рыкунова, 10 «б» кыл. 1987 с. выпуск.

Бииргэ үлэлээбит, уһун айаннарга бииргэ сылдьыбыт табаарыспыт
ВИНОКУРОВ Анатолий Иванович
бу дьыл ыам ыйын 22 күнүгэр соһумардык өлбүтүнэн төрөппүттэригэр Р.Н., И.И. Винокуровтарга, убайыгар Леняҕа, балтыгар Таняҕа, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Табаарыстара суоппардар.

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ.
тел. 21-3-32
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; "НАМ" ТРК — 21632; редакционнай издательскай система — 21141

Сурукка аакkытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ.
Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатынныык биир буолбат.

Учредителлэр: Нам улууһун дьаһалтата, "Сахаполиграфиздат" национальнай компания.
СР бэчээт уонна маассабай информация көҥүлүн көмүскүүр регинальнай инспекциятыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — Я 0085.

"ЭҤСИЭЛИ" - Нам улууһун хаһыата.
678040, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1.

Талылынна уонна таҥылынна "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат" НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лист.
Индекса — 54889. Тираһа — 2230
Бэчээккэ илии баттанна -12:00 ч. 25.05.98 с.
Сакааһын №-рэ — 58